

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. gruodžio 8 d.
(OR. en)

16613/23

ECOFIN 1354
FIN 1287
UEM 429

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Tarybos išvados dėl Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos 16/2023 „NGEU skolos valdymas Komisijoje. Džiuginanti pradžia, tačiau veiksmus reikia toliau derinti su geriausia patirtimi“ – Tarybos išvados (2023 m. gruodžio 8 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 16/2023 „NGEU skolos valdymas Komisijoje. Džiuginanti pradžia, tačiau veiksmus reikia toliau derinti su geriausia patirtimi“, kurias Taryba (ECOFIN) patvirtino 2023 m. gruodžio 8 d. įvykusiame posėdyje.

Tarybos išvados dėl Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 16/2023

„NGEU skolos valdymas Komisijoje. Džiuginanti pradžia, tačiau veiksmus reikia toliau derinti su geriausia patirtimi“

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

1. PALANKIAI VERTINA tai, kad 2023 m. birželio mėn. paskelbta Europos Audito Rūmų (EAR) specialioji ataskaita Nr. 16/2023 „Priemonės „NextGenerationEU“ (NGEU) skolos valdymas Komisijoje. Džiuginanti pradžia, tačiau veiksmus reikia toliau derinti su geriausia patirtimi“ (Audito Rūmų specialioji ataskaita)¹, ir ATKREIPIA DĖMESĮ į Komisijos atsakymą, pridėtą prie Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos.
2. PRIMENA 2020 m. liepos 17, 18, 19, 20 ir 21 d. neeilinio Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadas², kuriose teigiama, kad „Siekiant suteikti Sąjungai reikiamų priemonių dėl COVID-19 pandemijos kilusiems iššūkiams įveikti, Komisijai bus suteikti įgaliojimai Sąjungos vardu skolintis lėšų kapitalo rinkose“, ir PABRĖŽIA visų pirma, kad remiantis tomis išvadomis „atsižvelgiant į tai, kad NGEU yra išskirtinis atsakas į šias laikinas, tačiau ekstremalias aplinkybes, Komisijai suteikti įgaliojimai skolintis yra aiškiai riboti dydžio, trukmės ir aprėpties atžvilgiu“.

¹ [Specialioji ataskaita Nr. 16/2023 NGEU skolos valdymas Komisijoje \(europa.eu\)](https://www.europa.eu/press-room/media/30612)

² <https://www.consilium.europa.eu/media/45130/210720-euco-final-conclusions-lt.pdf>

3. PRIMENA 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimą 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos (toliau – Sprendimas dėl nuosavų išteklių)³, kuriame yra šie reikalavimai: „Komisija nustato būtiną skolinimosi operacijų administravimo tvarką. Komisija Europos Parlamentą ir Tarybą reguliariai ir išsamiai informuoja apie visus jos vykdomo skolos valdymo strategijos aspektus.“.
4. PRIPAŽĮSTA, kad Europos Komisija, spaudžiama įtempto tvarkaraščio, sukūrė elementus, leidžiančius jai įgyvendinti Sprendimą dėl nuosavų išteklių, visų pirma NGEU skolos valdymo sistemą, kliaujantis pirminės rinkos infrastruktūra, įskaitant aukcionų sistemą, pirminių maklerių tinklą, ir daugelio obligacijų bei vekselių išleidimą pagal NGEU ekonomikos gaivinimo priemonę, įskaitant žaliąsias obligacijas; PRIMENA, kad NGEU finansavimo tikslais Komisija turi įgaliojimus iki 2026 m. kapitalo rinkose pasiskolinti iki 806,9 mlrd. EUR (dabartinėmis kainomis) lėšų; tai daroma išleidžiant ES obligacijas; ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad iki 723,8 mlrd. EUR (dabartinėmis kainomis) suma skiriama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonei, siekiant, kad būtų skatinama Sąjungos ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda, teikiant finansinę paramą valstybėms narėms, skirtą jų investicijoms ir reformoms pagal šešis teminius ramsčius, įskaitant žaliąją pertvarką ir skaitmeninę transformaciją, taip padedant joms šalinti COVID-19 pandemijos ekonominį ir socialinį poveikį⁴.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020D2053>

⁴ Žr. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė.

5. PRIMENA, kad NGEU yra laikino pobūdžio, atsižvelgiant į tai, kad visi įsipareigojimai, priimti dėl išimtinių ir laikinų Komisijos įgaliojimų skolintis lėšas, turi būti visiškai padengti vėliausiai 2058 m. gruodžio 31 d.; PRIMENA, kad pagrindinės sumos grąžinimas ir susijusios palūkanos už pasiskolintas lėšas, skirtas negrąžintinai paramai, bus dengiamos iš Sąjungos biudžeto ir kad paskolų grąžinimą ir visas susijusias Sąjungos patirtas išlaidas padengs pagalbą gaunanti šalis.
6. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad, atsižvelgiant į bendrą finansavimo strategiją, nustatytą 2022 m. gruodžio 6 d. Reglamente (ES) 2022/2434⁵ ir 2022 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo sprendime 2022/2544⁶, Komisijos emisijos dėl NGEU, makrofinansinės pagalbos (MFP+) Ukrainai ir kitoms galimoms būsimoms skolinimosi bei skolinimo programoms nebebus skirtos konkrečiai atskirai Europos programai, kuri būtų finansuojama tomis obligacijomis.
7. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad Komisijos inauguracinė NGEU emisija įvyko 2021 m. birželio mėn., t. y. iš karto po Sprendimo dėl nuosavų išteklių įsigaliojimo; AKCENTUOJA, kad šiuo metu ES yra viena didžiausių eurais išreikštų skolos emitentų ir didžiausia žaliųjų obligacijų emitentė pasaulyje.

⁵ 2022 m. gruodžio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2022/2434, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046, kiek tai susiję su diversifikuotos finansavimo strategijos kaip bendrojo skolinimosi metodo nustatymu. □Šaltinis: [EUR-Lex - 32022R2434 - LT - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁶ 2022 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES, Euratomas) 2022/2544, kuriuo nustatoma pagal diversifikuotą finansavimo strategiją vykdomų ES skolinimosi ir skolos valdymo operacijų ir susijusių skolinimo operacijų administravimo ir įgyvendinimo tvarka. [EUR-Lex - 32022D2544 - LT - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

8. PAŽYMI, kad nuo 2022 m. pradžios padidėjo rinkos pajamingumas ir padidėjo kainų svyruojamumas, kurį lėmė geopolitinis kontekstas, įskaitant Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, ir pinigų politikos sugriežtinimas išsivysčiusiose ekonomikose; PAŽYMI, kad dėl pasikeitusios aplinkos padidėjo skolinimosi išlaidos ir NGEU skolinimosi operacijoms.
9. PAŽYMI, kad EAR specialiojoje ataskaitoje, *inter alia*, vertinama Komisijos sukurta sistema NGEU finansavimui surenkamai skolai valdyti, remiantis NGEU skolos valdymo sistemos modeliu ir veikimu ankstyvuoju etapu nuo 2021 m. birželio mėn. iki 2022 m. birželio mėn.; PABRĖŽIA, kad Audito Rūmai konsultavosi su 27 valstybių narių nacionaliniais skolos valdymo biurais, kad visų pirma nustatytų galimus ES skolos valdymo tvarkos patobulinimus.
10. SUTINKA SU Audito Rūmų pripažinimu, kad:
- Komisija lėšas pasiskolino laiku ir laikydamasi teisės aktais nustatytų ribų ir už kainą, atitinkančią jos padėtį rinkoje.
 - Naujosios struktūros ir kompetencija suteikė galimybę greitai pradėti NGEU finansavimą, tačiau jas reikia stiprinti, kaip nurodyta EAR specialiojoje ataskaitoje pateiktose rekomendacijose.
 - Iš pat pradžių nebuvo aiškiai nustatyti Komisijos skolos valdymo tikslai, o tai riboja veiklos rezultatų vertinimą.

11. MANO, kad Audito Rūmų pateiktos rekomendacijos yra aktualios ir gali padėti toliau tobulinti Komisijos vykdomą skolos valdymą; PALANKIAI VERTINA tai, kad Komisija pritarė visoms Audito Rūmų pateiktoms rekomendacijoms, ir jos įsipareigojimą iki 2024 m. vidurio įgyvendinti taisomuosius veiksmus⁷.
12. PAŽYMI visų pirma, kad Audito Rūmai rekomenduoja Komisijai suformuluoti aiškius skolos valdymo tikslus ir teikti ataskaitas apie jų įgyvendinimo rezultatus; PASTEBI, kad EAR specialiojoje ataskaitoje nenustatytos išsamios gairės dėl bendros skolos valdymo strategijos krypties, rodiklių ir principų, siekiant subalansuotos skolos portfelio išlaidų ir rizikos struktūros, laikantis skolos ir (arba) įsipareigojimų rizikos parametrų, susijusių su bendru skolos valdymu; ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad Komisijos veiksmais buvo siekiama užtikrinti, kad ES gautų pranašiausias skolinimosi sąlygas vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu; PRIMENA, kad Komisija, valdydama savo skolos ir paskolų portfelį, turėtų organizuoti savo obligacijų emisiją pagal rizikos valdymo sistemą, kuria užtikrinama, kad išpirkimas bet kuriais konkrečiais metais neviršytų ES biudžeto pajėgumų ir būtų paisoma atitinkamų ES biudžeto išteklių, nustatytų teisėkūros procedūra priimamuose aktuose, kuriais nustatomos skolos vertybinių popierių emisija finansuojamos programos (Sprendime dėl nuosavų išteklių NGEU atveju).

⁷ ☐ Šaltinis: Komisijos atsakymas į EAR specialiąją ataskaitą SA/2023/16.

13. PALANKIAI VERTINA tai, kad Komisija priėmė visa apimančią skolos valdymo strategiją⁸, kuria vadovaujamosi įgyvendinant naują suvienytą finansavimo metodą, pagal kurį NGEU sukurtos priemonės bus tokiu pačiu būdu naudojamos kitoms skolinimo programoms, sukurtoms po 2022 m. gruodžio mėn., kad ES vertybiniai popieriai taptų homogeniškesni ir likvidesni.
14. PRIMENA, kad Komisija nuo 2021 m. reguliariai informuoja Ekonomikos ir finansų komitetą (EFK) apie NGEU emisijų organizavimą, NGEU išpirkimo terminų valdymą ir skolos grąžinimą, žaliųjų obligacijų sistemą ir emisiją, finansavimo planus ir NGEU ekonomikos gaivinimo priemonės finansinę padėtį; PRIMENA, kad 2021 m. rugsėjo 23 d. EFK įgaliojo savo ES valstybės skolos vertybinių popierių rinkų pakomitetą (ESDM) toliau diskutuoti dėl NGEU finansavimo remiantis Komisijos ataskaitomis; AKCENTUOJA nacionalinių skolos valdymo biurų (NSVB), kuriems atstovaujama ESDM, dalijimosi informacija ir ekspertinėmis žiniomis naudą Komisijai; PALANKIAI VERTINA tai, kad ESDM ir EFK toliau teikiamos šios reguliarios ataskaitos ir keičiamasi geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su ES skolinimosi operacijomis ir emisijos planavimu.

⁸ [Ketvirtoji pusmečio ES skolinimosi ir skolinimo operacijų vykdymo ataskaita.PDF \(europa.eu\)](#)

15. PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą savo skolos valdymo biuro organizacinę struktūrą geriau suderinti su geriausiais tarptautinės praktikos pavyzdžiais, įsteigti atskirą rizikos valdymo skyrių, sustiprinti vyriausiojo rizikos valdymo pareigūno vaidmenį ir palaipsniui pakeisti išorės ir laikinuosius darbuotojus, dirbančius ES skolos valdymo srityje, labiau nuolatiniais ES darbuotojais, kartu visapusiškai laikantis dabartinės 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos viršutinių ribų, kartu pripažindama, kad Komisijai būtų naudinga turėti komandiruotus kitų NSVB darbuotojus, kurie įneštų savo ekspertines žinias.
16. LAUKIA tolesnio valstybių narių nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimo pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, kaip NGEU dalį, įskaitant, kai taikytina, tos priemonės „REPowerEU“ skyrius, kuriuose, šalinant COVID-19 pandemijos padarinius, taip pat skiriamas finansavimas itin svarbioms investicijoms ir reformoms, kuriomis siekiama stiprinti Sąjungos strateginę autonomiją diversifikuojant energijos tiekimą ir didinant Sąjungos energijos tiekimo nepriklausomumą ir saugumą.